

معرفی: آثار منتشر شده زیدیه

نویسنده: موسوی نژاد، سید علی

ادیان و عرفان :: هفت آسمان :: تابستان 1381 - شماره 14

از 161 تا 198

آدرس ثابت : <http://www.noormags.com/view/fa/articlepage/110224>

دانلود شده توسط : fatemeh sakhaei

تاریخ دانلود : 1393/01/25 14:48:36

مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) جهت ارائه مجلات عرضه شده در پایگاه، مجوز لازم را از صاحبان مجلات، دریافت نموده است، بر این اساس همه حقوق مادی برآمده از ورود اطلاعات مقالات، مجلات و تألیفات موجود در پایگاه، متعلق به "مرکز نور" می باشد. بنابر این، هرگونه نشر و عرضه مقالات در قالب نوشتار و تصویر به صورت کاغذی و مانند آن، یا به صورت دیجیتالی که حاصل و بر گرفته از این پایگاه باشد، نیازمند کسب مجوز لازم، از صاحبان مجلات و مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) می باشد و تخلف از آن موجب پیگرد قانونی است. به منظور کسب اطلاعات بیشتر به صفحه [قوانین و مقررات](#) استفاده از پایگاه مجلات تخصصی نور مراجعه فرمائید.

پایگاه مجلات تخصصی نور

معرفی آثار منتشر شده زیدیه

سید علی موسوی نژاد

مقدمه

مذهب زیدیه یکی از شاخه‌های اصلی تشیع است که تا زمان ما در کنار اثناعشریه و اسماعیلیه همچنان به حیات خود (عمدتاً در کشور یمن) ادامه می‌دهد. گرایش زیدیه از اولین گرایش‌های شیعی است که در آغاز قرن دوم، فعال شده و در حوزه‌های گوناگون اندیشه و عمل، تأثیرگذار بوده و به نحو غیر قابل انکاری در تاریخ اسلام نقشی بزرگ ایفا کرده است. در دوران معاصر نیز شیعیان زیدی برای جهان اسلام به ویژه پیروان مذهب اثناعشریه همچنان حائز اهمیت بسیارند. چه، این که علاوه بر اشتراک نظر دو گرایش اثناعشریه و زیدیه در بسیاری از اعتقادات (همچون عدل الهی، مرجعیت کتاب و عترت، و لزوم تبعیت از خاندان پیامبر اسلام، و امامت آنان)، در بسیاری از نقطه نظرات تاریخی (همچون خلافت بلافصل و حقانیت امام علی و امامت امام حسن و حسین علیهم السلام و...)؛ فقهی (همچون پذیرفتن اصل اجتهاد و مسائلی همچون جمع بین نمازها، باز گذاشتن دستها و جهر به بسم الله در نماز، گفتن حیّ علی خیر العمل در اذان و...) و راهبردی (همچون مخالفت و درگیری با جریان‌هایی همچون وهابیت و سلفی‌گری از یک سو، و جریان‌های دین‌گریز و دین‌زدا از سوی دیگر)، نقطه نظرات مشترک بسیاری دارند که حتی اشاره به همه آنها از مجال این مقدمه خارج است. بدون تردید، توجه و شناخت نسبت به این سابقه تاریخی، میراث مشترک و یکسانی بسیاری از دیدگاهها، علاوه بر

همه سودمندی‌های دیگر می‌تواند به ما در باز شناختِ معارف امامیه و تعلیمات اهل‌بیت (ع) مدد و یاری رساند.^۱ با این همه و در کمال تأسف، این حوزه تاکنون ناشناخته باقی مانده و در این زمینه در جهان اسلام و به خصوص در مکتب تشیع اثنا عشری و مرکزیت آن، جمهوری اسلامی ایران، تحقیقات اندکی به عمل آمده که در خور این مهم نبوده است.

در اولین گام در مطالعه زیدیه، دستیابی به منابع (چه تألیفات خود زیدیان و چه تألیفات دیگران در باره آنان)، همواره از مشکلات و معضلات پیش روی محققان بوده و است. در سال‌های اخیر با تألیف کتاب مؤلفات الزیدیه^۲ به وسیله دانشمند محترم سید احمد حسینی اشکوری، گام ارزشمندی در این راه برداشته شد و پس از آن، مؤلف و محقق معاصر زیدیه، عبدالسلام عباس وجیه، اعلام المؤلفین الزیدیه^۳ را به عالم علم و تحقیق عرضه کرد؛ با این همه، فارغ از نقد این دو اثر و کارهای دیگری که به صورت غیر مستقل، در جهت معرفی میراث زیدیه انجام شده است^۴، همچنان معضل در دسترس

۱. برخی اشتراکات زیدیه و امامیه و همچنین تاریخ مختصر این مذهب و موطن فعلی آن؛ یعنی یمن، در مقاله‌ای به همین قلم، منعکس است. بخشی از این نوشته تحت عنوان آشنایی با زیدیه در مجله هفت آسمان، سال سوم، شماره ۱۱، پاییز ۱۳۸۰ شمسی، به چاپ رسیده است.

۲. منشورات مکتبه آيةالله العظمى المرعشى النجفى، قم، چاپ اول، ۱۴۱۳، ۳ جلد.

۳. مؤسسه الامام زید بن علی (ع) الثقافية، عمان، چاپ اول، ۱۹۹۹/۱۴۲۰.

تعدادی از کتابهای زیدیه به ویژه در سالهای اخیر و به وسیله مؤسسه فرهنگی امام زید بن علی (ع)، در (عمّان)، پایتخت کشور (اردن) به چاپ رسیده است. گرچه در اغلب متون فارسی، این اسم را به صورت (امان) و با الف می‌نویسند؛ ولی شکل صحیح نوشتاری آن (عمّان) با عین مفتوح و میم منشد است و این نام نباید با نام کشور (عمّان) با عین مضموم و میم غیر منشد اشتباه گرفته شود. (رک: ابوالحسن نجفی، غلط نویسیم، مرکز نشر دانشگاهی، تهران، چاپ نهم، ۱۳۷۵ شمسی).

۴. همچون کتابهای:

طبقات الزیدیه الکبری، تألیف صارم‌الدین ابراهیم بن فاسم، به کوشش عبدالسلام بن عباس وجیه، مؤسسه الامام زید بن علی (ع) الثقافية، عمان، چاپ اول، ۲۰۰۱/۱۴۲۱، ۳ جلد.

البدرد الطالع، تألیف محمد بن علی شوکانی، مطبعة السعادة، قاهره، چاپ اول، ۱۳۴۸، ۲ جلد در ۱ مجلد؛ و یا تعلیقه خلیل منصور، دار الکتب العلمیة، بیروت، چاپ اول، ۱۹۹۸/۱۴۱۸، ۲ جلد؛ و به کوشش حسین بن عبدالله عمّری، دار الفکر، دمشق، چاپ اول، ۱۹۹۸/۱۴۱۹.

اثمة الیمن، تألیف محمد بن محمد زیارة، مطبعة النصر الناصریة، نعر، ۱۹۵۲/۱۳۷۲؛ و المطبعة السلفية، قاهره، ۱۳۷۶، ۴ جلد. نزهة النظر، تألیف همو، به کوشش عبدالله بن عبدالکریم جرافی، مرکز الدراسات والأبحاث الیمنیة، صنعاء، چاپ اول، ۱۹۷۹، ۲ جلد.

نثر العرف، تألیف همو، المطبعة السلفية، قاهره، ۱۳۷۶؛ و مرکز الدراسات والبحوث الیمنی، صنعاء، ۱۹۸۵/۱۴۰۵، ۳ جلد. نیل الوطر، تألیف همو، المطبعة السلفية، قاهره، ۱۳۴۸ و ۱۳۵۰، ۲ جلد؛ و مرکز الدراسات والبحوث الیمنی، صنعاء، افسست چاپ اول، ۲ جلد در ۱ مجلد؛ و به کوشش علی معوض و عادل احمد عبدالموجود، دار الکتب العلمیة، چاپ اول، ۱۹۹۸.

نبودن آثار زبیده (که بخش عمده آن به صورت نسخ خطی و عمدتاً در یمن باقی مانده است)، فرا روی محققان خودنمایی می‌کند.

در این مجال، فرصتی فراهم آمد تا به معرفی فهرستی جدید بپردازم که در آن، تألیفات به چاپ رسیده زیدی مذهب‌ان را از آغاز تاکنون (حدود ۹۵۰ عنوان)، گردآوری کرده‌ام. همان گونه که در فهرستی دیگر، آثار چاپ شده دیگران در باره زبیده و مهد شکوفایی و ادامه حیات سیاسی و اجتماعی آنان (یعنی کشور یمن)، آماده عرضه می‌باشد.

ویژگی این کار (که از منابع مختلف و البته در وسع گردآورنده، تهیه شده است و قطعاً نیازمند تکمیل و تصحیح خواهد بود)، نسبت به دیگر کارهای ارائه شده و به طور مشخص، دو کتاب پیش‌گفته در این است که، هیچ‌یک از آنها در درجه نخست در صدد ارائه اطلاعات مربوط به چاپ کتاب‌های زبیده نبوده و هر یک به شیوه‌ای تنها به معرفی مجموعه تألیفات زیدی مذهب‌ان (اعم از چاپ شده و خطی) پرداخته‌اند.^۱ این امر موجب شده است: اولاً، در بسیاری موارد (به ویژه در مؤلفات الزیدیه) به چاپ رسیدن کتابهایی که حتی در زمان تألیف این دو اثر، به چاپ رسیده بوده است، ذکر نشود. ثانیاً، در مواردی که به چاپ کتاب، اشاره شده است، اطلاعات ارائه شده به شدت، ناقص باشد. ثالثاً، به دست آوردن تألیفات چاپ شده که در مقایسه با خطی‌ها اندکند، در لابلای انبوه تألیفات نام برده شده، کاری بس دشوار جلوه کند. ضمن آن که همان اطلاعات ناقص نیز

مصادر التراث الفكر والعربی الاسلامی، تألیف عبدالله بن محمد حبشی، مرکز الدراسات والبحوث الیمنی، صنعاء، چاپ اول، ۱۹۷۲، جلد.

مؤلفات حکام الیمن، تألیف همو، قاهره، ۱۳۴۸؛ و به کوشش الکه نبونر ابرخرد، ویسبادن، ۱۹۷۹.

الروض الأغر (فی معرفة المؤلفین الیمن و مؤلفاتهم فی کل فن)، تألیف عبدالملک بن احمد بن قاسم بن عبدالله حمیدالدین، دار الحارث للطباعة والنشر، ۱۴۰۵، ۳ جلد.

اول، ۲۰۰۲/۱۴۲۲.

هجر العلم و معاقله فی الیمن، تألیف اسماعیل بن علی أکوع، دار الفکر، دمشق، چاپ اول، ۱۹۹۶/۱۴۱۷، ۵ جلد.

۱. مؤلفات الزیدیه، بر اساس ترتیب الفبایی، نام کتابها تنظیم شده و بدون پرداختن به شرح حال مؤلف تنها به زمان حیات او اشاره کرده و در خصوص هر کتاب حتی المقدور توضیحی مختصر ارائه کرده است. در انتها و در جلد سوم، دو فهرست الفبایی قرار گرفته است؛ یکی برای عناوین کتابها و دیگری برای نام‌های مؤلفان و البته با اشاره مجدد به نام تألیفات هر مؤلف.

اعلام المؤلفین الزیدیه، بر اساس ترتیب الفبایی، نام مؤلفان را تنظیم کرده و در خصوص هر یک، شرح حالی هر چند مختصر ارائه و سپس تألیفات مؤلف را همراه با توضیحاتی ذکر کرده است. در پایان نیز فهرستی از مؤلفان بر اساس تاریخ زندگی آنان با ذکر تعداد تألیفات هر کدام درج شده است.

- حداقل اکنون - دیگر به روز نیست؛ چرا که در سال‌های اخیر با تلاش نسبتاً خوبی که در زمینه چاپ کتب زیدیه به عمل آمده، تعداد قابل توجهی از آثار خطی آنان به زیور طبع، آراسته شده است، که در زمان تألیف دو کتاب پیش گفته، به چاپ نرسیده بودند. از طرفی دیگر این دو کتاب تنها به آثار و تألیفات زیدی مذهب‌ان پرداخته‌اند؛ حال آن‌که هدف ما و ضرورت پژوهش در باره زیدیه، اقتضا دارد، تا علاوه بر این، به آثار و تألیفات دیگران در باره زیدیه که منتشر هم شده است، توجه شود.

آنچه پیش روی شماست، معرفی شیوه این کار و بخشی از محصول آن است، که شامل فهرست تألیفات چاپ شده زیدی مذهب‌ان چهار قرن نخستین شکل‌گیری این مذهب (از امام زید بن علی (ع) متوفای ۱۲۲ تا علی بن بلال آملی در قرن پنجم قمری)، است. در خصوص این نوشته، ذکر نکاتی چند سودمند است:

۱- تألیفات ذکر شده بدون در نظر گرفتن موضوع آن و شامل همه تألیفات چاپ شده زیدیه می‌باشد.

۲- در این کوشش، علاوه بر مراجعه به کتابخانه‌های متعدد و مطالعه دهها جلد کتاب که یا در مورد تألیفات زیدیه نوشته شده (همچون اعلام المؤلفین الزیدیه؛ مؤلفات الزیدیه؛ مصادر التراث الفکر العربی و الاسلامی فی الیمن) و یا در ضمن مطالب و منابع خود، به تألیفات چاپ شده اشاره داشته‌اند، از سایت اینترنتی «مؤسسه الامام زید بن علی (ع) الثقافیه» و نیز سایر سایت‌های اینترنتی ارائه دهنده اطلاعات در این زمینه، استفاده شده است؛ ولی جهت سهولت و حفظ انسجام و یک‌دستی کار، از ذکر منابع اطلاعات ارائه شده، خودداری شده است. بدیهی است که مستند و منبع همه اطلاعات موجود و محفوظ است.

۳- از آنجا که مؤلفان و تألیفات زیدیه تا حدود زیادی ناشناخته مانده‌اند، به نظر رسید که تنظیم فهرست الفبایی آنها (آن‌گونه که در دو کتاب اعلام المؤلفین الزیدیه و مؤلفات الزیدیه آمده است) کم فایده باقی خواهد ماند، به همین جهت این اثر بر اساس تاریخ حیات مؤلفان زیدیه تنظیم شده است، تا در پرتو آن، محققان بتوانند تاریخ و اصالت تألیف و سیر تحول زیدیه را نیز دنبال کنند.

۴- در این نوشته، تألیفات امامان، عالمان و همه مؤلفان زیدی مذهب (یا منتسب به این گرایش) گرد آمده و در تعیین زیدی بودن مؤلف، تا حدود زیادی، جانب احتیاط

رعایت شده است؛ ولی به افراطها و تعصبات درون مذهبی که برخی را داخل مذهب و برخی را خارج می‌شمرند، توجه نشده است.

۵- در اولین سطر، نام مؤلف و عناوین و القاب مشهور وی (تا حدی که حتی المقدور روشن‌نگر نَسب وی هم باشد)، ذکر شده است.

۶- پس از ذکر نام مؤلف، تاریخ تولد و وفات او بر مبنای تقویم قمری، ذکر شده و در صورت معلوم نبودن تاریخ تولد، تنها به تاریخ وفات، اکتفا شده است. و در صورت روشن نبودن تاریخ دقیق وفات، حرف «ق» قرن را که مؤلف در آن می‌زیسته است، بیان می‌کند.

۷- در تعیین تاریخ وفات و تولد مؤلفان (با همه اختلافاتی که در آنها وجود دارد و از ذکر آنها در ارائه نهایی کار خودداری شده است)، سعی شده است، از منابع معتبر و در اغلب موارد، از منابع زبیده استفاده شود.

۸- پس از نام و تاریخ حیات مؤلف، در سطرهایی جداگانه، عنوان اصلی تألیف یا تألیفات به چاپ رسیده از وی به ترتیب الفبایی ذکر شده است و در صورتی که عنوانی دنباله توضیحی داشته، این ادامه بلافاصله پس از عنوان در داخل پرانتز، ذکر شده است. همچنین اگر تألیفی دارای عناوین متعدد بود، با فاصله یک نقطه از عنوان اصلی، عنوان یا عناوین دیگر، داخل پرانتز درج گردیده است. و در صورت لزوم و وجود توضیحاتی در مورد اصل تألیف، در پاورقی و در ذیل همان سطر توضیح داده شده است.

۹- بعد از عنوان تألیف، در سطر مستقل، مشخصات چاپ و در ابتدا محقق و مصحح آن (اگر تحقیق و تصحیحی در کار باشد)، ذکر شده است. در این نوشتار به تمام تلاشهایی که در جهت تصحیح و نشر یک اثر به کار رفته، عنوان «کوشش» اطلاق شده است. پس از ذکر نام محقق، به ترتیب، نام ناشر یا ناشران و شهر (و گاهی کشور) محل نشر، نوبت چاپ، سال چاپ (حتی المقدور و به ترتیب قمری و بعد میلادی) و در پایان، تعداد جلد‌های تألیف (اگر بیش از یک جلد باشد) آمده است.

۱۰- در مواردی که تألیفی مکرر چاپ شده است در حد توان و اطلاع، اطلاعات مربوط به چاپ‌های بعدی نیز ارائه شده است.

۱۱- با توجه به این که بسیاری از تألیفات معرفی شده در دسترس نبوده است، در برخی موارد، اطلاع ارائه شده ناقص است؛ همان طور که در مواردی نیز اطلاعات چاپی

خود کتاب ناقص ارائه شده است؛ ولی به جهت اختصار، از اصطلاحات مرسوم (همچون بی تا، بی نا و...) استفاده نشده است.

- ۱۲- این اثر علاوه بر کتاب، شامل مقالات و رساله‌های چاپ شده نیز می‌باشد.
- ۱۳- در این نوشته به کتاب‌هایی که (با کسب خبر از منابع معتمد) زیر چاپ یا در دست تحقیق است، نیز اشاره شده است.
- ۱۴- در این نوشته عنوان کتاب‌ها، رساله‌ها و مقالاتی که به صورت یک مجموعه در تحت یک عنوان گرد آمده و به چاپ رسیده، به صورت مستقل و جداگانه (و البته با درج عنوان مذکور) ذکر شده است.

۱۵- در مواردی نام یک اثر، دو یا چند بار ذکر شده است؛ یا به این دلیل که آن اثر به دو گونه مستقل و در ضمن مجموعه‌ای دیگر چاپ شده است و یا آن که آن اثر به زبان دیگری ترجمه شده و یا جلد‌های آن به صورت مستقل و جداگانه به چاپ رسیده است و یا ضرورت ایجاب می‌کرده یک اثر در ذیل نام دو نفر درج شود؛ در همه این موارد در ذکر نام مجدد از شماره‌گذاری مستقل و دوباره، پرهیز شده و نشانه (*) یا شماره فرعی (۱/...) مورد استفاده قرار گرفته است. در مورد مجموعه‌هایی که آثار متعدد یک مؤلف را گردآوری کرده‌اند؛ ولی خود تألیف مستقلی به شمار نمی‌روند، نیز همین کار اعمال شده است.

امام أبوالحسین زید بن علی بن حسین بن علی بن ابی‌طالب (ع)

(۷۵-۱۲۲)

۱. تثبیت الوصیة. (اثبات الوصایة). (الوصیة و الامامة).
- به کوشش حسن محمد تقی حکیم، دار الزهراء، بیروت، چاپ اول، ۱۴۱۲/۱۹۹۱.
- به کوشش محمد یحیی سالم عزّان، دار التراث الیمنی، صنعاء، چاپ اول، ۱۴۱۲/۱۹۹۲.
- در مجموع کتب و رسائل الامام زید بن علی، به کوشش محمد یحیی سالم عزّان، دار الحکمة الیمنیة للطباعة و النشر و التوزیع و الاعلان، صنعاء، چاپ اول، ۱۴۲۱/۲۰۰۱.
۲. تفسیر غریب القرآن. (تفسیر الشهید زید بن علی).
- به کوشش حسن محمد تقی حکیم، الدار العالمیة للطباعة و النشر و التوزیع، بیروت،

- چاپ اول، ۱۴۱۲/۱۹۹۲.
- به کوشش محمدجواد حسینی جلالی، دفتر تبلیغات اسلامی، قم، چاپ اول، ۱۳۷۲/۱۴۱۴ شمسی.
- به کوشش محمدجواد حسینی جلالی، دفتر تبلیغات اسلامی، قم، چاپ دوم، ۱۳۷۶/۱۴۱۸ شمسی.
۳. رساله الامام زید الی علماء الامة.
- به کوشش محمد یحیی سالم عزّان، دار التراث الیمنی، صنعاء، ۱۴۱۲/۱۹۹۲.
- در مجموع کتب و رسائل الامام زید بن علی، به کوشش محمد یحیی سالم عزّان، دار الحکمة الیمنیة للطباعة و النشر و التوزیع و الاعلان، صنعاء، چاپ اول، ۱۴۲۱/۲۰۰۱.
۴. الصفوة (فی اصطفاء أهل البيت).
- مطبعة الايمان، بغداد.
- به کوشش ناجی حسن، مطبعة الآداب، نجف اشرف.
- به کوشش ناجی حسن، دار الأضواء، بیروت، ۱۴۰۹/۱۹۸۹.
- ملحق به تفسیر غرب القرآن، به کوشش محمدجواد حسینی جلالی، دفتر تبلیغات اسلامی، قم، چاپ اول، ۱۳۷۲/۱۴۱۴ شمسی.
- ملحق به تفسیر غرب القرآن، به کوشش محمدجواد حسینی جلالی، دفتر تبلیغات اسلامی، قم، چاپ دوم، ۱۳۷۶/۱۴۱۸ شمسی.
- در مجموع کتب و رسائل الامام زید بن علی، به کوشش محمد یحیی سالم عزّان، دار الحکمة الیمنیة للطباعة و النشر و التوزیع و الاعلان، صنعاء، چاپ اول، ۱۴۲۱/۲۰۰۱.
۵. (الاحتجاج فی القلة و الکثرة). (مدح القلة و ذم الکثرة).
- ملحق به تفسیر غرب القرآن، به کوشش محمدجواد حسینی جلالی، دفتر تبلیغات اسلامی، قم، چاپ اول، ۱۳۷۲/۱۴۱۴ شمسی.
- ملحق به تفسیر غرب القرآن، به کوشش محمدجواد حسینی جلالی، دفتر تبلیغات اسلامی، قم، چاپ دوم، ۱۳۷۶/۱۴۱۸ شمسی.
- در مجموع کتب و رسائل الامام زید بن علی، به کوشش محمد یحیی سالم عزّان، دار الحکمة الیمنیة للطباعة و النشر و التوزیع و الاعلان، صنعاء، چاپ اول، ۱۴۲۱/۲۰۰۱.
- * مجموع کتب و رسائل الامام زید بن علی(ع).

شامل:

٦. الايمان و المنع من تسمية الفاسق مسلما.
 ٧. بعض اقواله و شعره و دعائه.
 - * تثبيت الوصية.
 ٨. جواب على واصل بن عطا (في الامامة).
 ٩. حقوق الله على الخلق.
 ١٠. الرد على المجبرة.
 ١١. الرد على المرجئة.
 - * رسالة الامام زيد الى علماء الامة.
 ١٢. الرسالة الشافية.
 - * الصفوة.
 - * القلة و الكثرة.
 ١٣. كتاب دعوته.
 ١٤. المواعظ و الحكم.
 ١٥. مناظرة أهل الشام.
- به كوشش محمد يحيى سالم عزان، دار الحكمة اليمانية للطباعة و النشر و التوزيع و الاعلان، صنعاء، چاپ اول، ١٤٢١/٢٠٠١.
١٦. مسند الامام زيد. (المجموع الفقهي، الحديثي)١.
 - به كوشش گريفينى، ميلان، چاپ اول، ١٣٤٠/١٩١٩.
 - به كوشش محمد عاشور، مطبعة المنار، قاهره، ١٣٤٠.
 - به كوشش عبدالواسع بن يحيى واسعى، دار مكتبة الحياة للطباعة و النشر، بيروت، ١٩٦٦.
 - به كوشش عبدالواسع بن يحيى واسعى، دار و مكتبة الخير للطباعة و النشر و التوزيع، صنعاء.
 - به كوشش عبدالواسع بن يحيى واسعى، دار الكتب العلمية، بيروت، ١٩٨١/١٤٠١.
 - به كوشش عبدالواسع بن يحيى واسعى، دار الكتب العلمية، بيروت، ١٩٨٣/١٤٠٣.

١. تدوين شده به وسيله عبدالعزیز بن اسحاق بغدادی.

- به كوشش عبدالله بن حمود درهم عزّی، مؤسسه الامام زيد بن علي (ع) الثقافیه، عمّان، چاپ اول، ۱۴۲۲/۲۰۰۲.
۱۷. منهاج الحاج. (مناسك حج آل محمد). (منسك زيد الشهيد بن الامام السجاد).
- به كوشش محمد صالح بن ابراهيم حسيني، مطبعة الفرات، بغداد، ۱۳۴۲.
- انجمن تبليغات اسلامي، ايران.
۱۸. نزول القرآن على سبعة احرف.
- به كوشش سيد الحكيم.^۱

امام محمد بن عبدالله بن حسن «نفس زكيّة»

(۹۳-۱۴۵)

۱۹. السيرة. (السيرة).

- به كوشش رضوان السيد، در مجله الاجتهاد، بيروت.
- به كوشش رضوان السيد، دار المنتخب العربي، بيروت، (زير چاپ).

امام ابو محمد قاسم بن ابراهيم بن اسماعيل رسي

(۱۶۹-۲۴۶)

۲۰. الاصول الخمسة.

- در رسائل العدل و التوحيد، جلد ۱، به كوشش محمد عماره، دار الهلال، قاهره، چاپ اول، ۱۳۹۱/۱۹۷۱، ۲ جلد.
- در رسائل العدل و التوحيد، جلد ۱، به كوشش محمد عماره، دار الشروق، قاهره، چاپ دوم، ۱۴۰۸/۱۹۸۸، ۲ جلد در ۱ مجلد.
۲۱. اصول العدل و التوحيد (و نفى الجبر و التشبيه).
- در رسائل العدل و التوحيد، جلد ۱، به كوشش محمد عماره، دار الهلال، قاهره، چاپ اول، ۱۳۹۱/۱۹۷۱، ۲ جلد.
- در رسائل في العدل و التوحيد، به كوشش سيف الدين كاتب، دار مكتبة الحياة للطباعة و النشر، بيروت، ۱۴۰۰، ۱۹۸۰.

۱. اعلام المؤلفين الزبديه، ص ۴۴۲.

- در رسائل العدل و التوحيد، جلد ۱، به كوشش محمد عماره، دار الشروق، قاهره، چاپ دوم، ۱۹۸۸/۱۴۰۸، جلد ۲ در ۱ مجلد.
۲۲. تثبيت الامامة.
- به كوشش صالح ورداني، دار الهدف للاعلام، قاهره.
۲۳. تفسير القرآن. (السور القصار، ناس تا شمس).
- در المصاييح الساطعة الأنوار، ج ۱، به كوشش عبدالسلام بن عباس وجيه و محمد قاسم هاشمي، مكتبة التراث الاسلامي، صعده، ۲ جلد.
۲۴. الدليل الكبير (في الرد على الزنادقة والملحدين).
- به كوشش بنيامين آبراهامف ليدن، بريل، ليدن، ۱۹۹۰.
- به كوشش امام حنفي عبدالله، دار الآفاق العربية، قاهره، چاپ اول، ۲۰۰۰/۱۴۲۰.
۲۵. الرد على الرافضة.
- به كوشش امام حنفي عبدالله، دار الآفاق العربية، قاهره، چاپ اول، ۲۰۰۰/۱۴۲۰.
۲۶. الرد على المجبرة.
- در رسائل العدل و التوحيد، جلد ۱، به كوشش محمد عماره، دار الهلال، قاهره، چاپ اول، ۱۹۷۱/۱۳۹۱، ۲ جلد.
- در رسائل في العدل و التوحيد، به كوشش سيف الدين كاتب، دار مكتبة الحياة للطباعة و النشر، بيروت، ۱۹۸۰، ۱۴۰۰.
- در رسائل العدل و التوحيد، جلد ۱، به كوشش محمد عماره، دار الشروق، قاهره، چاپ دوم، ۱۹۸۸/۱۴۰۸، جلد ۲ در ۱ مجلد.
۲۷. الرد على الملحد و مناظرته.
- به كوشش محمد يحيى سالم عزّان، دار التراث اليمني، چاپ اول، ۱۹۹۲/۱۴۱۲.
- همراه با الدليل الكبير، به كوشش امام حنفي عبدالله، دار الآفاق العربية، قاهره، چاپ اول، ۲۰۰۰/۱۴۲۰.
۲۸. الرد على النصارى.
- به كوشش امام حنفي عبدالله، دار الآفاق العربية، قاهره، چاپ اول، ۲۰۰۰/۱۴۲۰.

۱. پژوهش گری بهودی در دانشگاه نل آویو که رساله های کلامی قاسم را مورد تحقیق قرار داده و از این مجموعه، در رساله را به انگلیسی برگردانده و به چاپ رسانیده است. اعلام المؤلفین الییدیة، ص ۲۴۶.

۲. در پشت جلد این کتاب به اشتباه عنوان «سومین رساله امام يحيى بن حمزه» چاپ شده است.

۲۹. العدل و التوحيد (و نفی التشبيه عن الواحد الحميد).

- در رسائل العدل و التوحيد، جلد ۱، به كوشش محمد عماره، دار الهلال، قاهره، چاپ اول، ۱۳۹۱/۱۹۷۱، ۲ جلد.

- در رسائل العدل و التوحيد، جلد ۱، به كوشش محمد عماره، دار الشروق، قاهره، چاپ دوم، ۱۴۰۸/۱۹۸۸، ۲ جلد در ۱ مجلد.

۳۰. فى التوحيد. (فروض الله على المكلفين).

- در رسائل العدل و التوحيد، جلد ۱، به كوشش محمد عماره، دار الهلال، قاهره، چاپ اول، ۱۳۹۱/۱۹۷۱، ۲ جلد.

- در رسائل العدل و التوحيد، جلد ۱، به كوشش محمد عماره، دار الشروق، قاهره، چاپ دوم، ۱۴۰۸/۱۹۸۸، ۲ جلد در ۱ مجلد.

مجموع كتب و رسائل الامام القاسم بن ابراهيم الرسى. (المجموعة الكاملة للامام القاسم الرسى).

- به كوشش عبدالكريم احمد جذبان رازحى.^۱

۳۱. المسترشد (على مزاعم المشبهة و المجسمة).

- به كوشش بنيامين آبراهامف، بريل، ليدن، ۱۹۹۶.

- به كوشش امام حنفى عبدالله، دار الآفاق العربية، قاهره، چاپ اول، ۱۴۲۰/۲۰۰۰.

۳۲. المصباح. (العالم و الواقف). (العالم و الجاهل).

- به كوشش ابراهيم بانجى.^۲

۳۳. نقد المسلمين للثنوية و المجوس (مع الرد على ابن مقفع).

- به كوشش امام حنفى عبدالله، دار الآفاق العربية، قاهره، چاپ اول، ۱۴۲۰/۲۰۰۰.

امام احمد بن عيسى بن زيد بن علي (ع)

(۱۵۷-۲۴۷)

۳۴. العلوم. (علوم آل محمد). (أمالى احمد بن عيسى). (بدائع الأنوار و محاسن الآثار).^۲

- چاپ اول، ۱۴۰۱/۱۹۸۱، ۲ جلد.

۱. معرفی شده در فهرست منتشر شده از سوی مؤسسه الامام زيد بن علي (ع) النفاية، (سال ۲۰۰۲ میلادی).

۲. محقق کتاب را از تألیفات قاسم رسی ندانسته است ولی اصل خطی آن که منتسب به قاسم رسی است موجود می باشد. اعلام المؤلفین الزیدیه، ص ۷۶۳.

۳. تدوین شده به وسیله أبو جعفر محمد بن منصور بن یزید مرادی.

- در رأب الصدع، همراه با تعلیقات علی بن اسماعیل بن عبدالله مؤید صنعانی، به کوشش احمد بن علی بن اسماعیل، دار النفاثس، بیروت، چاپ اول، ۱۴۱۰/۱۹۹۰، ۳جلد.

أبو عبدالله محمد بن قاسم رسی

(۲۴۸-۲۰۰)

۳۵.الأصول الثمانية.

- مؤسسة الامام زيد بن علي (ع) الثقافية، عمّان، چاپ اول، ۱۴۲۱/۲۰۰۱.

۳۶.الهجرة والوصية.

- به کوشش عبدالله ناصر احمد عامر، مرکز أهل البيت للدراسات الاسلامية، صعده، چاپ اول، ۱۴۲۱/۲۰۰۰.

أبو عبدالله حسين بن حكم بن مسلم حبري وشاء كوفي

(۲۸۶)

۳۷. تفسیر الحبری. (ما نزل من القرآن فی أهل البيت (فی علی)).

- به کوشش سيد احمد حسینی، (سلسله المختار من التراث، ۱)، مطبعة مهر استوار، قم.

- به کوشش محمدرضا حسینی جلالی، مطبعة اسعد، بغداد، ۱۳۹۶.

- به کوشش محمدرضا حسینی جلالی، مؤسسة آل البيت لإحياء التراث، بیروت، چاپ اول، ۱۴۰۸/۱۹۸۷.

۳۸. مسند الحبری. (المسند).

- به کوشش محمدرضا حسینی جلالی، در مجله تراثنا، شماره ۳۲-۳۳، سال هشتم، شماره ۳-۴، مؤسسة آل البيت لإحياء التراث، قم، ۱۴۱۳.

أبو جعفر محمد بن منصور بن يزيد مرادی كوفي

(۱۵۰-۲۹۰)

* الأملی. (العلوم). (علوم آل محمد). (بدائع الأنوار و محاسن الآثار).^۱

- چاپ اول، ۱۴۰۱/۱۹۸۱، ۲جلد.

۱. تألیف احمد بن عیسی بن زید بن علی (ع) که به وسیله محمد بن منصور بن یزید مرادی تدوین شده است.

- در رأب الصدع، همراه با تعلیقات علی بن اسماعیل بن عبدالله مؤید صنعانی، به کوشش احمد بن علی بن اسماعیل، دار النفاثس، بیروت، چاپ اول، ۱۴۱۰/۱۹۹۰، ۳جلد.

۳۹. کتاب الذکر.

- به کوشش محمد یحیی سالم عزّان، مکتبه مرکز بدر العلمی و الثقافی للطباعة و النشر و التوزیع، صنعاء، چاپ اول، ۱۴۱۷/۱۹۹۷.

امام هادی الی الحق أبوالحسین یحیی بن حسین بن قاسم رسی

(۲۴۵-۲۹۸)

۴۰. الأحکام فی الحلال و الحرام. (جامع الأحکام). (الأحکام الجامع لقواعد دین الله).^۱

- به کوشش محمد بن قاسم هاشمی، دار الیمن الکبری، دار التراث الیمنی، صنعاء، مؤسسة البلاغة، بیروت، ۱۴۱۰/۱۹۹۰، ۲جلد.

- مکتبه التراث الاسلامی، صعده، چاپ دوم، ۱۴۲۰/۱۹۹۹، ۲جلد.

۴۱. اصول الدین.

- در المجموعه الفاخرة، مکتبه الیمن الکبری، صنعاء، تصویر از نسخه خطی.

- در المجموعه الفاخرة، به کوشش علی احمد محمد رازحی، دار الحکمة الیمانیة للطباعة و النشر و التوزیع و الاعلان، صنعاء، چاپ اول، ۲۰۰۰.

- در مجموع رسائل الامام الهادی، به کوشش عبدالله بن محمد شاذلی، مؤسسة الامام زید بن علی (ع) الثقافیة، عمّان، چاپ اول، ۱۴۲۱/۲۰۰۱.

۴۲. اصول الدین و عقیده أهل البيت الطاهرين.^۲

۴۳. البالغ المدرك.

- همراه با شرح البالغ المدرك، به کوشش محمد یحیی سالم عزّان، مکتبه مرکز بدر العلمی و الثقافی للطباعة و النشر و التوزیع، صنعاء، چاپ اول، ۱۴۱۷/۱۹۷۷.

- در المجموعه الفاخرة، مکتبه الیمن الکبری، صنعاء، تصویر از نسخه خطی.

- در المجموعه الفاخرة، به کوشش علی احمد محمد رازحی، دار الحکمة الیمانیة للطباعة

۱. تدوین شده به وسیله علی بن احمد بن ابی حریصه.

۲. معرفی شده در فهرست منتشر شده از سوی مؤسسة الامام زید بن علی (ع) الثقافیة. (سال ۲۰۰۲ میلادی).

- و النشر و التوزيع و الاعلان، صنعاء، چاپ اول، ۲۰۰۰.
- در مجموع رسائل الامام الهادي، به كوشش عبدالله بن محمد شاذلي، مؤسسة الامام زيد بن علي (ع) الثقافية، عَمَّان، چاپ اول، ۱۴۲۱/۲۰۰۱.
۴۴. تثبيت الامامة. (تثبيت امامة أمير المؤمنين علي بن أبي طالب).
- دار الامام السجاد(ع)، بيروت، چاپ اول، ۱۴۱۳.
- ملحق به المنتخب، به كوشش محمد يحيى سالم عَزَّان، دار الحكمة اليمانية للطباعة و النشر و التوزيع و الاعلان، صنعاء، چاپ اول، ۱۴۱۴/۱۹۹۳.
- دار الامام السجاد(ع)، بيروت، چاپ دوم، ۱۴۱۹.
- در المجموعة الفاخرة، مكتبة اليمن الكبرى، صنعاء، تصوير از نسخه خطی.
- در المجموعة الفاخرة، به كوشش علي احمد محمد رازحي، دار الحكمة اليمانية للطباعة و النشر و التوزيع و الاعلان، صنعاء، چاپ اول، ۲۰۰۰.
۴۵. تفسير العرش و الكرسي.
- در المجموعة الفاخرة، مكتبة اليمن الكبرى، صنعاء، تصوير از نسخه خطی.
- در المجموعة الفاخرة، به كوشش علي احمد محمد رازحي، دار الحكمة اليمانية للطباعة و النشر و التوزيع و الاعلان، صنعاء، چاپ اول، ۲۰۰۰.
- در مجموع رسائل الامام الهادي، به كوشش عبدالله بن محمد شاذلي، مؤسسة الامام زيد بن علي (ع) الثقافية، عَمَّان، چاپ اول، ۱۴۲۱/۲۰۰۱.
۴۶. تفسير الهادي الى الحق المبين. (سوره های حمد، قدر و توحيد).
- به كوشش حسن صراف زاده كاشاني، دفتر نشر برگزیده، قم، ۱۳۷۸ شمسی.
۴۷. جملة التوحيد. (الجملة). (الديانة).
- در رسائل العدل و التوحيد، جلد ۲، به كوشش محمد عماره، دار الهلال، قاهره، چاپ اول، ۱۳۹۱/۱۹۷۱، جلد ۲.
- در رسائل العدل و التوحيد، جلد ۲، به كوشش محمد عماره، دار الشروق، قاهره، چاپ دوم، ۱۴۰۸/۱۹۸۸، جلد ۲ در ۱ مجلد.
- در المجموعة الفاخرة، مكتبة اليمن الكبرى، صنعاء، تصوير از نسخه خطی.
- در المجموعة الفاخرة، به كوشش علي احمد محمد رازحي، دار الحكمة اليمانية للطباعة و النشر و التوزيع و الاعلان، صنعاء، چاپ اول، ۲۰۰۰.

- در مجموع رسائل الامام الهادی، به کوشش عبدالله بن محمد شاذلی، مؤسسة الامام زید بن علی (ع) الثقافية، عَمَّان، چاپ اول، ۱۴۲۱/۲۰۰۱.
۴۸. جواب أهل صنعاء. (رسالة الى أهل صنعاء).
- در تعلیقات علی الامامة عند الاثنی عشریة، تألیف عبدالله بن محمد بن اسماعیل بن الامام یحیی حمیدالدین، عَمَّان، چاپ اول، ۱۴۱۹/۱۹۹۸.
- در المجموعة الفاخرة، مكتبة اليمن الكبرى، صنعاء، تصویر از نسخه خطی.
- در المجموعة الفاخرة، به کوشش علی احمد محمد رازحی، دار الحكمة الیمانیة للطباعة والنشر والتوزیع و الاعلان، صنعاء، چاپ اول، ۲۰۰۰.
- در مجموع رسائل الامام الهادی، به کوشش عبدالله بن محمد شاذلی، مؤسسة الامام زید بن علی (ع) الثقافية، عَمَّان، چاپ اول، ۱۴۲۱/۲۰۰۱.
۴۹. جواب مسائل ابنه المرتضى.
- در المجموعة الفاخرة، مكتبة اليمن الكبرى، صنعاء، تصویر از نسخه خطی.
- در المجموعة الفاخرة، به کوشش علی احمد محمد رازحی، دار الحكمة الیمانیة للطباعة والنشر والتوزیع و الاعلان، صنعاء، چاپ اول، ۲۰۰۰.
- در مجموع رسائل الامام الهادی، به کوشش عبدالله بن محمد شاذلی، مؤسسة الامام زید بن علی (ع) الثقافية، عَمَّان، چاپ اول، ۱۴۲۱/۲۰۰۱.
۵۰. جواب مسائل (الحسین) الحسن بن عبدالله الطبری.
- در المجموعة الفاخرة، مكتبة اليمن الكبرى، صنعاء، تصویر از نسخه خطی.
- در المجموعة الفاخرة، به کوشش علی احمد محمد رازحی، دار الحكمة الیمانیة للطباعة والنشر والتوزیع و الاعلان، صنعاء، چاپ اول، ۲۰۰۰.
- در مجموع رسائل الامام الهادی، به کوشش عبدالله بن محمد شاذلی، مؤسسة الامام زید بن علی (ع) الثقافية، عَمَّان، چاپ اول، ۱۴۲۱/۲۰۰۱.
۵۱. جواب مسائل (أبي القاسم) الرازی.
- در المجموعة الفاخرة، مكتبة اليمن الكبرى، صنعاء، تصویر از نسخه خطی.
- در المجموعة الفاخرة، به کوشش علی احمد محمد رازحی، دار الحكمة الیمانیة للطباعة والنشر والتوزیع و الاعلان، صنعاء، چاپ اول، ۲۰۰۰.
- در مجموع رسائل الامام الهادی، به کوشش عبدالله بن محمد شاذلی، مؤسسة الامام زید بن علی (ع) الثقافية، عَمَّان، چاپ اول، ۱۴۲۱/۲۰۰۱.

۵۲. خطایا الأنبياء.

- در رسائل العدل و التوحيد، جلد ۲، به كوشش محمد عماره، دار الهلال، قاهره، چاپ اول، ۱۳۹۱/۱۹۷۱، ۲ جلد.

- در رسائل العدل و التوحيد، جلد ۲، به كوشش محمد عماره، دار الشروق، قاهره، چاپ دوم، ۱۹۸۸/۱۴۰۸، ۲ جلد در ۱ مجلد.

- در المجموعة الفاخرة، مكتبة اليمن الكبرى، صنعاء، تصوير از نسخه خطی.

- در المجموعة الفاخرة، به كوشش علی احمد محمد رازحی، دار الحكمة اليمانية للطباعة والنشر و التوزيع و الاعلان، صنعاء، چاپ اول، ۲۰۰۰.

- در مجموع رسائل الامام الهادي، به كوشش عبدالله بن محمد شاذلی، مؤسسة الامام زيد بن علی (ع) الثقافية، عَمَان، چاپ اول، ۲۰۰۱/۱۴۲۱.

۵۳. دُرر الأحاديث النبوية بالأسانيد الیحيوية^۱.

- مؤسسة الأعلمی للمطبوعات، بیروت، چاپ اول، ۱۹۷۹/۱۳۹۹.

- به كوشش یحیی عبدالکريم فضیل، مؤسسة الأعلمی للمطبوعات، بیروت، مكتبة السنحانی، صنعاء، چاپ دوم، ۱۹۸۲/۱۴۰۲.

- به كوشش عبدالله بن حمود درهم عزى، مؤسسة الامام زيد بن علی (ع) الثقافية، عَمَان، چاپ اول، ۲۰۰۲/۱۴۲۲.

۵۴. دعوتہ (الامام الهادی) الی احمد بن یحیی بن زيد.

- در المجموعة الفاخرة، مكتبة اليمن الكبرى، صنعاء، تصوير از نسخه خطی.

- در المجموعة الفاخرة، به كوشش علی احمد محمد رازحی، دار الحكمة اليمانية للطباعة والنشر و التوزيع و الاعلان، صنعاء، چاپ اول، ۲۰۰۰.

- در مجموع رسائل الامام الهادي، به كوشش عبدالله بن محمد شاذلی، مؤسسة الامام زيد بن علی (ع) الثقافية، عَمَان، چاپ اول، ۲۰۰۱/۱۴۲۱.

۵۵. الرد علی أهل الزيغ من المشبهين.

- در رسائل العدل و التوحيد، جلد ۲، به كوشش محمد عماره، دار الهلال، قاهره، چاپ اول، ۱۳۹۱/۱۹۷۱، ۲ جلد.

- در رسائل العدل و التوحيد، جلد ۲، به كوشش محمد عماره، دار الشروق، قاهره، چاپ

۱. تدرین شده به وسیلهً أبونجم عبدالله بن محمد بن عبدالله سعدی.

دوم، ۱۴۰۸/۱۹۸۸، ۲ جلد در ۱ مجلد.

- در المجموعة الفاخرة، مكتبة اليمن الكبرى، صنعاء، تصوير از نسخه خطی.
- در المجموعة الفاخرة، به كوشش على احمد محمد رازحی، دار الحكمة اليمانية للطباعة والنشر والتوزيع والاعلان، صنعاء، چاپ اول، ۲۰۰۰.
- در مجموع رسائل الامام الهادی، به كوشش عبدالله بن محمد شاذلی، مؤسسة الامام زيد بن على (ع) الثقافية، عمّان، چاپ اول، ۱۴۲۱/۲۰۰۱.
- ۵۶. الرد (و الاحتجاج) على الحسن بن محمد بن الحنفية (في الجبر و اثبات الحق و نقض قوله).
- در رسائل العدل و التوحيد، جلد ۲، به كوشش محمد عماره، دار الهلال، قاهره، چاپ اول، ۱۳۹۱/۱۹۷۱، ۲ جلد.
- در رسائل في العدل و التوحيد، به كوشش سيف الدين كاتب، دار مكتبة الحياة للطباعة والنشر، بيروت، ۱۴۰۰، ۱۹۸۰.
- در رسائل العدل و التوحيد، جلد ۲، به كوشش محمد عماره، دار الشروق، قاهره، چاپ دوم، ۱۴۰۸/۱۹۸۸، ۲ جلد در ۱ مجلد.
- در المجموعة الفاخرة، مكتبة اليمن الكبرى، صنعاء، تصوير از نسخه خطی.
- در المجموعة الفاخرة، به كوشش على احمد محمد رازحی، دار الحكمة اليمانية للطباعة والنشر والتوزيع والاعلان، صنعاء، چاپ اول، ۲۰۰۰.
- در مجموع رسائل الامام الهادی، به كوشش عبدالله بن محمد شاذلی، مؤسسة الامام زيد بن على (ع) الثقافية، عمّان، چاپ اول، ۱۴۲۱/۲۰۰۱.
- ۵۷. الرد على سليمان بن جوير (في الرخاء و السخط).
- در المجموعة الفاخرة، مكتبة اليمن الكبرى، صنعاء، تصوير از نسخه خطی.
- در المجموعة الفاخرة، به كوشش على احمد محمد رازحی، دار الحكمة اليمانية للطباعة والنشر والتوزيع والاعلان، صنعاء، چاپ اول، ۲۰۰۰.
- در مجموع رسائل الامام الهادی، به كوشش عبدالله بن محمد شاذلی، مؤسسة الامام زيد بن على (ع) الثقافية، عمّان، چاپ اول، ۱۴۲۱/۲۰۰۱.
- ۵۸. الرد على المجبرة (و القدرية (الأول)).
- در رسائل العدل و التوحيد، جلد ۲، به كوشش محمد عماره، دار الهلال، قاهره، چاپ اول،

١٣٩١/١٩٧١، ٢ جلد.

- در رسائل العدل و التوحيد، جلد ٢، به كوشش محمد عماره، دار الشروق، قاهره، چاپ دوم، ١٩٨٨/١٤٠٨، ٢ جلد در ١ مجلد.

- در المجموعة الفاخرة، مكتبة اليمن الكبرى، صنعاء، تصوير از نسخه خطی.

- در المجموعة الفاخرة، به كوشش على احمد محمد رازحی، دار الحكمة اليمانية للطباعة والنشر و التوزيع و الاعلان، صنعاء، چاپ اول، ٢٠٠٠.

- در مجموع رسائل الامام الهادي، به كوشش عبدالله بن محمد شاذلی، مؤسسة الامام زيد بن على (ع) الثقافية، عمّان، چاپ اول، ١٤٢١/٢٠٠١.

٥٩. الرد على من زعم (قال) ان القرآن قد ذهب بعضه.

- در المجموعة الفاخرة، مكتبة اليمن الكبرى، صنعاء، تصوير از نسخه خطی.

- در المجموعة الفاخرة، به كوشش على احمد محمد رازحی، دار الحكمة اليمانية للطباعة والنشر و التوزيع و الاعلان، صنعاء، چاپ اول، ٢٠٠٠.

- در مجموع رسائل الامام الهادي، به كوشش عبدالله بن محمد شاذلی، مؤسسة الامام زيد بن على (ع) الثقافية، عمّان، چاپ اول، ١٤٢١/٢٠٠١.

* رسائل العدل و التوحيد، جلد ٢.

شامل:

* جملة التوحيد. (الجملة).

* خطايا الأنبياء.

* الرد على أهل الزيغ من المشبهين.

* الرد و الاحتجاج على الحسن بن محمد بن الحنفية.

* الرد على المجبرة القدرية

* معرفة الله و اثبات النبوة و الامامة.

- به كوشش محمد عماره، دار الهلال، قاهره، چاپ اول، ١٩٧١/١٣٩١، ٢ جلد.

- به كوشش محمد عماره، دار الشروق، قاهره، چاپ دوم، ١٩٨٨/١٤٠٨، ٢ جلد در ١ مجلد.

٦٠. عهد الامام الهادي.

- ملحق به المنتخب، به كوشش محمد يحيى سالم عزّان، دار الحكمة اليمانية للطباعة و النشر و التوزيع و الاعلان، صنعاء، چاپ اول، ١٤١٤/١٩٩٣.

۶۱. (کتاب) القیاس.

- در المجموعة الفاخرة، مكتبة اليمن الكبرى، صنعاء، تصوير از نسخة خطی.
- در المجموعة الفاخرة، به كوشش علی احمد محمد رازحی، دار الحكمة الیمانیة للطباعة والنشر و التوزیع و الاعلان، صنعاء، چاپ اول، ۲۰۰۰.
- در مجموع رسائل الامام الهادی، به كوشش عبدالله بن محمد شاذلی، مؤسسة الامام زید بن علی (ع) الثقافية، عَمَّان، چاپ اول، ۲۰۰۱/۱۴۲۱.
- * مجموع رسائل الامام الهادی الی الحق یحیی بن حسین بن القاسم (الرسائل الاصولیة). شامل:

* اصول الدین.

* البالغ المدرك.

* تفسير العرش و الكرسي.

* جملة التوحيد. (الجملة).

* جواب أهل صنعاء.

* جواب مسائل ابنه المرتضى.

* جواب مسائل (الحسین) الحسن بن عبدالله الطبری.

* جواب مسائل (أبي القاسم) الرازی.

* خطايا الأنبياء.

* دعوته (الامام الهادی) الی احمد بن یحیی بن زید.

* الرد علی أهل الزيغ من المشبهين.

* الرد (و الاحتجاج) علی الحسن بن محمد بن الحنفیة (فی الجبر).

* الرد علی من زعم (قال) ان القرآن قد ذهب بعضه.

* الرد علی المجبرة (و) القدریة.

* الرد علی سليمان بن جریر (فی الرخاء و السخط).

* (کتاب) القیاس.

۶۲. الموعظة عند آخر حروبه (الامام الهادی) بنجران.

- به كوشش عبدالله بن محمد شاذلی، مؤسسة الامام زید بن علی (ع) الثقافية، عَمَّان، چاپ اول، ۲۰۰۱/۱۴۲۱.

* المجموعة الفاخرة.

شامل:

* اصول الدين.

* البالغ المدرك.

* تثبيت الامامة.

٦٣. تثبيت نبوة محمد.

* تفسير العرش و الكرسي.

٦٤. تفسير الكرسي.

* جملة التوحيد.

* جواب أهل صنعاء.

* جواب مسائل ابنه المرتضى.

* جواب مسائل الحسن بن عبدالله الطبري.

* جواب مسائل (أبي القاسم) الرازي.

٦٥. جواب مسألة الرجل من أهل قم.

٦٦. جواب مسألة في اكل اللحوم الخيل و البغال و الحمير.

٦٧. جواب مسألة من مسائل التبايعي.

٦٨. جواب مسألة النبوة و الامامة.

٦٩. خبر دخوله (الامام الهادي) اليمن.

٧٠. الخشية.

٧١. الديانة.

* الرد على أهل الزيغ من المشبهين.

* الرد (و الاحتجاج) على الحسن بن محمد بن الحنفية.

* الرد على سليمان بن جرير (في الرخاء و السخط).

* الرد على المجبرة القدرية (الأول).

٧٢. الرد على المجبرة (الثاني).

* الرد على من زعم ان القرآن قد ذهب بعضه.

٧٣. العدل و التوحيد.

- * (كتاب) القياس.
٧٤. (من) مسائل علي بن محمد العلوي.
- * (من) مسائل محمد بن عبيدالله.
٧٥. مسألة في الذبائح.
٧٦. مسألة في العلم و القدرة و الارادة و المشية.
٧٧. المسترشد.
٧٨. معاني السنة.
- * معرفة الله و اثبات النبوة و الامامة.
- * المنزلة بين المنزلتين.
٧٩. كتاب النهي.
- مكتبة اليمن الكبرى، صنعاء، تصوير از نسخة خطي.
- به كوشش علي احمد محمد رازحي، دار الحكمة اليمانية للطباعة و النشر و التوزيع و الاعلان، صنعاء، چاپ اول، ٢٠٠٠.
٨٠. (من) مسائل محمد بن (عبدالله) عبيدالله.
- در المجموعة الفاخرة، مكتبة اليمن الكبرى، صنعاء، تصوير از نسخة خطي.
- در المجموعة الفاخرة، به كوشش علي احمد محمد رازحي، دار الحكمة اليمانية للطباعة و النشر و التوزيع و الاعلان، صنعاء، چاپ اول، ٢٠٠٠.
- در مجموع رسائل الامام الهادي، به كوشش عبدالله بن محمد شاذلي، مؤسسة الامام زيد بن علي (ع) الثقافية، عمّان، چاپ اول، ١٤٢١/٢٠٠١.
٨١. معرفة الله (من العدل و التوحيد به و تصديق الوعد و الوعيد) و اثبات النبوة و الامامة (في النبي و آله).
- در رسائل العدل و التوحيد، جلد ٢، به كوشش محمد عماره، دار الهلال، قاهره، چاپ اول، ١٣٩١/١٩٧١، ٢ جلد.
- در رسائل العدل و التوحيد، جلد ٢، به كوشش محمد عماره، دار الشروق، قاهره، چاپ دوم، ١٤٠٨/١٩٨٨، ٢ جلد در ١ مجلد.
- در المجموعة الفاخرة، مكتبة اليمن الكبرى، صنعاء، تصوير از نسخة خطي.
- در المجموعة الفاخرة، به كوشش علي احمد محمد رازحي، دار الحكمة اليمانية للطباعة

- و النشر و التوزيع و الاعلان، صنعاء، چاپ اول، ٢٠٠٠.
- در مجموع رسائل الامام الهادى، به كوشش عبدالله بن محمد شاذلى، مؤسسة الامام زيد بن على (ع) الثقافية، عمّان، چاپ اول، ١٤٢١/٢٠٠١.
٨٢. المنزلة بين المنزلتين.
- در المجموعة الفاخرة، مكتبة اليمن الكبرى، صنعاء، تصوير از نسخه خطی.
- در المجموعة الفاخرة، به كوشش على احمد محمد رازحى، دار الحكمة اليمانية للطباعة و النشر و التوزيع و الاعلان، صنعاء، چاپ اول، ٢٠٠٠.
- در مجموع رسائل الامام الهادى، به كوشش عبدالله بن محمد شاذلى، مؤسسة الامام زيد بن على (ع) الثقافية، عمّان، چاپ اول، ١٤٢١/٢٠٠١.

على بن محمد بن عبيدالله علوى عباسى

(ق ٣)

٨٣. سيرة الهادى الى الحق يحيى بن الحسين.
- به كوشش سهيل زكار، دار الفكر المعاصر، بيروت، چاپ اول، ١٣٩٢/١٩٧٢.
- به كوشش سهيل زكار، دار الفكر المعاصر، بيروت، چاپ دوم، ١٤٠١/١٩٨١.

امام ناصر الحق أبو محمد حسن بن على اطروش

(٢٣٠-٣٠٤)

٨٤. البساط.
- به كوشش عبدالكريم بن احمد جذبان رازحى، مكتبة التراث الاسلامى، صعده، چاپ اول، ١٤١٨/١٩٩٧.

عبدالله بن حسين بن قاسم رضى

(٢٤٨-٣١٠)

٨٥. الناسخ و المنسوخ (من القرآن الكريم).
- به كوشش عبدالله بن عبدالله حوثى، مؤسسة الامام زيد بن على (ع) الثقافية، عمّان، چاپ اول، ١٤٢٢/٢٠٠٢.

امام مرتضیٰ لدین الله أبو القاسم محمد بن امام هادی یحییٰ بن حسین

(۲۷۸-۳۱۰)

۸۶. الاصول (فی العدل و التوحید).

- به کوشش عبدالله بن حمود درهم عزى، مؤسسة الامام زيد بن علی (ع) الشقافية، عمّان، چاپ اول، ۲۰۰۱/۱۴۲۱.

قاضی أبو جعفر محمد بن سلیمان کوفی

(۲۵۵-۳۲۲)

۸۷. الفنون (فی أبواب من العلم و الفقه). (سؤالهای از امام هادی یحییٰ بن حسین).^۱

- همراه با المنتخب، به کوشش حسن یحییٰ یوسفی و مقدمه محمد یحییٰ سالم عزّان، دار الحکمة الیمانیة للطباعة و النشر و التوزیع و الاعلان، صنعاء، چاپ اول، ۱۹۹۳/۱۴۱۴.

۸۸. مناقب الامام أمير المؤمنين (ع). (مناقب محمد بن سلیمان الکوفی).

- به کوشش محمد باقر محمودی، مجمع احیاء الثقافة الاسلامیة، قم، ۱۹۹۲/۱۴۱۲، جلد ۳.

- به کوشش جدید از محمد باقر محمودی، مجمع احیاء الثقافة الاسلامیة، قم، ۲ جلد، (زیر چاپ)

۸۹. المنتخب (فی الفقه). (سؤالهای از امام هادی یحییٰ بن حسین).

- به کوشش حسن یحییٰ یوسفی و مقدمه محمد یحییٰ سالم عزّان، دار الحکمة الیمانیة للطباعة و النشر و التوزیع و الاعلان، صنعاء، چاپ اول، ۱۹۹۳/۱۴۱۴.

امام ناصر لدین الله احمد بن یحییٰ بن حسین

(۳۲۵)

۹۰. علوم القرآن. (تفسیر القرآن الکریم).

- در المصایح الساطعة الأنوار، جلد ۱، به کوشش عبدالسلام بن عباس وجیه و محمد قاسم هاشمی، مکتبة التراث الاسلامی، صعده، ۲ جلد.

۱. برخی دو کتاب المنتخب و الفنون را از تألیفات امام هادی یحییٰ بن حسین، شمرده‌اند.

۹۱. الرد على الاباضية.

- به كوشش امام حنفى عبدالله^۱.
- ۹۲. مسائل المجبرة عن وسوسة ابليس و سائر الشياطين.
- به كوشش امام حنفى عبدالله^۲.
- ۹۳. النجاة (لمن اتبع الهدى و اجتنب الردى). (فى اثبات العدل و الرد على الجبرية القدرية).
- به كوشش ويلفرد مادلونگ، (النشرات الاسلامية ۳)، دار النشر فرانتر اشتاينر، ويسبادن، ۱۹۸۵/۱۴۰۵.
- دار المناهل للطباعة و النشر و التوزيع، بيروت، چاپ دوم، ۱۴۱۱/۱۹۹۰.
- به كوشش امام حنفى عبدالله، دار الآفاق العربية، قاهره، چاپ اول، ۱۴۲۱/۲۰۰۱.

أبو محمد حسن بن احمد بن يعقوب همدانى «لسان اليمين»^۲

(۲۸۰-۳۳۴)

- ۹۴. الاكلیل. جلد ۱. (انساب خولان).
- به كوشش محمد بن على أكوغ حوالى، مطبعة السنة المحمدية، چاپ اول، قاهره ۱۹۶۳.
- به كوشش محمد بن على أكوغ حوالى، چاپ دوم، قاهره، ۱۹۷۷.
- ۹۴/۱. الاكلیل. جلد ۲. (انساب حمير).
- به كوشش محمد بن على أكوغ حوالى، مطبعة السنة المحمدية، قاهره، ۱۹۶۷.
- به كوشش نبيه امين فارس، دار الكلمة للطباعة و النشر و التوزيع، صنعاء، دار العودة، بيروت.
- ۹۴/۲. الاكلیل. جلد ۸. (قصور اليمين و محافظها و مدنها و دفانها).
- به كوشش الأب انتساس مارى الكرملى، مطبعة الكاتوليكية، بغداد، ۱۹۳۱.
- به كوشش نبيه امين فارس، برنستون، چاپ اول، ۱۹۴۰.
- به كوشش محمد بن على أكوغ حوالى، دمشق، ۱۹۷۹.

۱. معرفى شده در النجاة، به كوشش امام حنفى عبدالله.

۲. همان.

۳. زیدى بودن همدانى بنا بر رأى برخی محققان همچون، احمد بن محمد شامى در تاريخ اليمن الفكرى فى العصر العباسى، دار الفتاوى، بيروت، چاپ اول، ۱۹۸۷/۱۴۰۷، ج ۴، ص ۱۷۱-۱۷۰؛ و عبدالسلام بن عباس و جبه در اعلام المؤلفين الزيدية، ص ۳۰۵؛ و سيد احمد حسینی در مؤلفات الزيدية.

- ٩٤/٣. الاكليل. جلد ١٠. (انساب همدان و عيون أخبارها).
- به كوشش محب الدين خطيب، المطبعة السلفية، قاهره، ١٣٦٨.
- به كوشش محب الدين خطيب، الدار اليمينية للنشر و التوزيع، ١٤٠٨.
- مكتبة الجيل الجديد، صنعاء، ١٩٩٠/١٤١٠.
٩٥. الجوهرتين العتيقتين.
- به كوشش كريستوفر تول، ١٩٦٨.
- ترجمه شده به عربى به وسيله يوسف محمد عبدالله، الجمهورية العربية اليمينية، وزارة الاعلام و الثقافة، صنعاء، مشروع كتاب ١٥، ١٩٨٥.
- رياض، ١٩٨٧/١٤٠٨.
٩٦. صفة جزيرة العرب.
- به كوشش د، ه. مولر، مطبعة بريلى، ليدن، ١٨٨٤.
- به كوشش د، ه. مولر، مطبعة بريلى، ليدن، ١٨٩١.
- به كوشش محمد بن عبدالله بن بلهيد التجدى، مطبعة السعادة، قاهره، ١٩٥٣/١٣٧٣.
- به كوشش د، ه. مولر، مطبعة بريلى، ليدن، ١٩٦٨.
- به كوشش محمد بن على أكوع حوالى و حمد جاسر، دار اليمامة، رياض، ١٩٧٤/١٣٩٤.
- به كوشش محمد بن على أكوع حوالى، مركز الدراسات و البحوث اليمنى، صنعاء، چاپ سوم، ١٩٨٣.
- به كوشش محمد بن على أكوع حوالى، دار الشؤون الثقافية العامة، (آفاق عربية)، بغداد، ١٩٨٩/١٤٠١.
- مكتبة الارشاد، صنعاء، ١٩٩٠/١٤١٠.
٩٧. القصيدة الدامغة و شرحها.
- به كوشش محمد بن على أكوع حوالى، قاهره، ١٩٧٥.

أبوالحسين احمد بن موسى طبرى

(٢٦٨-٣٤٠)

٩٨. المنير.

- به كوشش على سراج الدين عدلان.^١

١. معرفي شده در فهرست منتشر شده از سوى مؤسسة الامام زيد بن على (ع) الثقافية. (سال ٢٠٠٢ ميلادى).

۹۹. المجالس و المناظرات. (مجالس أبي الحسين الطبري) (في اصول الدين على مذهب الهادي).

- به كوشش عبدالله بن حمود درهم عزی، مؤسسة الامام زيد بن علي (ع) الثقافية، عمّان، چاپ اول، ۲۰۰۲/۱۴۲۲.

أبو العباس احمد بن ابراهيم بن حسني

(۳۵۳)

۱۰۰. المصاييح (في سيرة الرسول و آل البيت).^۱

- به كوشش عبدالله بن عبدالله حوثي، مؤسسة الامام زيد بن علي (ع) الثقافية، عمّان، چاپ اول، ۲۰۰۲/۱۴۲۲.

- بخشی در اخبار أئمة الزيدية، به كوشش ويلفرد مادلونگ، از سرى متون و پژوهش های منتشر شده به وسيله مركز آلماني مطالعات شرقي در بيروت، شماره ۲۸، فرانتز اشتاينر، ويسبادن، ۱۹۸۷.

- بخش (شرح حال حسين فحّی، يحيى بن عبدالله و ادریس بن عبدالله) ملحق به اخبار فح.

أبو القاسم اسماعيل صاحب بن عباد طالقاني

(۳۲۶-۳۸۵)

۱۰۱. الابانة عن مذهب أهل العدل (بحجج القرآن و العقل). (الابانة عن الامامة).

- در نفاثات المخطوطات، مجموعه ۱، نجف اشرف، ۱۳۷۲.

- به كوشش محمد حسن آل ياسين، دار التضامن، بغداد، چاپ دوم، ۱۳۸۳/۱۹۶۳.

۱۰۲. الاقناع (في العروض و تخريج القوافي).

- به كوشش محمد حسن آل ياسين، المكتبة العلمية، بغداد، ۱۳۷۹/۱۹۶۰.

۱۰۳/۱. الأمثال السائرة (في شعر المتنبي). (امثال المتنبي).

- در انوار الربيع في انواع البدیع، تأليف سيد علي خان (ابن معصوم مدني متوفای ۱۱۱۸ قمری)، ایران، ۱۳۰۴.

۱. این کتاب سیره پیامبر و اهل بیت را تا امام يحيى بن زيد در برمیگیرد، و از يحيى بن زيد تا أبو عبدالله داعی به وسيله علی بن بلال آملی تکمیل شده است.

- در مجله المقتطف، جلد ۲۷، شماره ۱۰ و ۱۱.
- بیروت، ۱۹۵۰.
- در مجله ثقافة الهند.
- به کوشش محمدحسن آل یاسین، مکتبه النهضة، بغداد، وزارة التربية العراقية، ۱۹۶۵/۱۳۸۵.
- ۱۰۳/۲. امثال سائرة.
- ترجمه به فارسی به وسیله فیروز حریرچی، انتشارات سحر، تهران، ۱۳۵۶ شمسی.
۱۰۴. التذكرة (فی الاصول الخمسة).
- در نفائس المخطوطات، مجموعه ۲، نجف اشرف، ۱۳۷۳.
۱۰۵. دیوان اسماعیل بن عباد.
- مکتبه النهضة، بغداد، ۱۹۶۵/۱۳۸۴.
- به کوشش محمدحسن آل یاسین، مؤسسه قائم آل محمد (ص)، قم، چاپ سوم، ۱۹۹۲/۱۴۱۲.
۱۰۶. (المختار من) رسائل الصاحب بن عباد. (الكافی فی الرسائل).^۱
- به کوشش عبدالوهاب عزام و شوقی ضیف، چاپ اول، دار الفكر العربي، قاهره، ۱۹۴۷/۱۳۶۶.
۱۰۷. رسائل قابوس الی صاحب بن عباد و اجوبة الصاحب بن عباد.
- در کمال البلاغة یا رسائل شمس المعالی قابوس بن وشمگیر^۲، جمع آوری شده به وسیله عبدالرحمان بن علی نیردادی، به کوشش محب الدین خطیب، المکتبه العربیة، بغداد، المطبعة السلفية، قاهره، ۱۳۴۱.
۱۰۸. رسالة فی احوال عبدالعظیم (و ثواب زیارتہ).
- در خاتمه مستدرک الوسائل، ج ۳، ص ۶۱۴، میرزا حسین نوری طبرسی (متوفای ۱۳۲۰ قمری)، مؤسسه اسماعیلیان للطباعة و النشر و التوزیع، قم، المکتبه الاسلامیة، تهران.
- به کوشش محمدحسن آل یاسین، در نفائس المخطوطات، مجموعه ۴، نجف اشرف، ۱۳۷۴.

۱. اصل رسائل ۱۰ جلد و در روایتی دیگر تا ۳۰ جلد شمرده شده است. ر.ک به الصاحب بن عباد حیات و آدبه، ص ۲۱۷، تألیف

محمد حسن آل یاسین، مطبعة المعارف، بغداد، چاپ اول، ۱۹۵۷/۱۳۷۶.

۲. اعلام المؤلفین الزیدية، ص ۷۵۹، قابوس را نیز زیدی مذهب دانسته است.

- در مقاله اول از سی مقاله، رضا استادی، دفتر انتشارات اسلامی جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، چاپ اول، ۱۳۷۳ شمسی.
- در خاتمه مستدرک الوسائل، ج ۴، ص ۴۰۴، به کوشش مؤسسه آل البيت لاحیاء التراث، قم، چاپ اول، ۱۴۱۶.
۱۰۹. رساله فی الطب.
- در رسائل ابن عباد.
۱۱۰. رساله فی الهدایة و الضلالة.
- به کوشش محمد موقر و حسین علی محفوظ، انجمن فرهنگی مهر، تهران، ۱۳۷۴/۱۹۵۵.
- به کوشش محمد موقر و حسین علی محفوظ، المطبعة الحیدریة، نجف اشرف.
۱۱۱. الروز النامجة.
- به کوشش محمد حسن آل یاسین، مطبعة المعارف، بغداد، ۱۳۷۷.
۱۱۲. عنوان المعارف و ذکر الخلائف. (فی التاریخ).
- در نفائس المخطوطات، مجموعه ۱، نجف اشرف، ۱۳۷۲.
۱۱۳. الفرق بین الضاد و الظاء.
- مکتبه النهضة، المکتبه العلمیة، بغداد، ۱۳۷۷/۱۹۵۸.
- وزارة الثقافة و الاعلام العراقیة، بغداد، چاپ دوم، ۱۴۰۱/۱۹۸۱، ۳ جلد.
۱۱۴. القصیة الفریدة (فی اصول الدین).
- همراه با (شرح جعفر بن احمد بن عبدالسلام)، به کوشش محمد حسین آل یاسین، المکتبه الأهلیة، بغداد، چاپ اول، ۱۳۸۵/۱۹۶۵.
- مؤسسه قائم آل محمد (ص)، قم، ۱۴۱۳، تصویر از نسخه خطی.
۱۱۵. الکشف عن مساوی المتنبی. (اظهار مساوی المتنبی). (الأخذ علی أبی الطیب المتنبی).
- مکتبه القدس، قاهره، چاپ اول، ۱۳۴۹.
- در الابانة عن سرقات المتنبی، تألیف ابوسعید محمد بن احمد عمیدی، به کوشش و شرح ابراهیم دسوقی بساطی، دار المعارف، قاهره، ۱۹۶۱.
- مکتبه النهضة، بغداد، ۱۳۸۵/۱۹۶۵.

۱۱۶. الكشف عن مناهج اصناف الخوارج.

- به كوشش محمد تقی دانش پژوه، در مجله دانشكده ادبیات تبریز، شماره ۲۰.
۱۱۷. المحيط (فی اللغة).
- سلسلة المعاجم و الفهارس، ش ۲۶-۲۴، الجمهورية العراقية، وزارة الثقافة و الاعلام و الفنون، بغداد، چاپ اول، ۱۳۹۸-۱۳۹۵/۱۹۷۸-۱۹۷۵، ۳ جلد.
- دار الكتب العلمية، بیروت، چاپ اول، ۱۹۹۴، ۱۱ جلد.

احمد بن سهل رازی

(۴ق)

۱۱۸. أخبار فخ (و خبر یحیی بن عبدالله و أخیه ادريس بن عبدالله). انتشار الحركة الزيدية فی اليمن و المغرب و الديلم).
- به كوشش ماهر جزّار، دار الغرب الاسلامی، بیروت، چاپ اول، ۱۹۹۵.

قاضی حسین بن احمد بن یعقوب همدانی

(۴ق)

۱۱۹. سيرة الامام المنصور بالله القاسم بن علی العیانی (۳۹۳-۳۱۰).
- به كوشش عبدالله بن محمد حبشی، دار الحكمة اليمانية للطباعة و النشر و التوزيع و الاعلان، صنعاء، چاپ اول، ۱۹۶۶.

امام مهدي لدين الله حسين بن قاسم بن علی عیانی

(۳۸۴-۴۰۴)

۱۲۰. المعجز (فی اصول الدين و معرفة الخالق). (مجموعه رسائل).
- به كوشش امام حنفي عبدالله، (زیر چاپ).^۱

محمد بن حسن بن محمد كلاعی حمیری^۲

(۴۱۰)

۱۲۱. المسالك و الممالك (فی صفة بيت المقدس و ولاة مصر و دمشق).
- بخشش به كوشش صلاح الدين منجد، در مجله معهد المخطوطات، شماره ۴.

۱. معرفی شده در النجاة، به كوشش امام حنفي عبدالله.

۲. معرفی شده در مؤلفات الزيدية، ج ۳، ص ۱۳؛ و اعلام المؤلفين الزيدية، ص ۸۹۰ هر چند برخی، مؤلف را زیدي ندانسته‌اند.

امام مؤید بالله أبوالحسین احمد بن حسین حسنی دیلمی هارونی
(۴۱۱-۳۳۳)

۱۲۲. الأمالی (الصغری).

- به کوشش عبدالسلام عباس وجیه، دار التراث الاسلامی، صعده، چاپ اول، ۱۹۹۳/۱۴۱۴.

- به کوشش عبدالواسع بن یحیی واسعی، صنعاء، ۱۳۵۵.

۱۲۳. (متن) التجرید (فی فقه الامامین الأعظمین القاسم بن ابراهیم الرسی و الهادی یحیی بن الحسین).

- به کوشش عبدالله بن حمود درهم عزى، مؤسسة الامام زید بن علی (ع) الثقافية، عَمَان، چاپ اول، ۲۰۰۲/۱۴۲۲.

۱۲۴. رسالة الامام المؤید بالله الى المسلمین.

- در شرح التجرید، جلد ۱.

۱۲۵. سياسة المریدین. (فی التوبة و الانقطاع الى رب العالمین).

- به کوشش عبدالله بن اسماعیل بن هاشم شریف، مکتبه مرکز بدر العلمی و الثقافی للطباعة و النشر و التوزیع، صنعاء، مؤسسة الامام زید بن علی (ع) الثقافية، عَمَان، چاپ اول، ۲۰۰۲/۱۴۲۲.

- بخشی همراه با شرح التجرید، جلد ۱.

۱۲۶. شرح التجرید (فی فقه الزیدیه). (شرح فتاوی امام قاسم رسی و امام هادی یحیی بن حسین).

- مکتب عبر، دمشق، چاپ اول، ۱۹۸۵/۱۴۰۵، ۶ جلد در ۳ مجلد، تصویر از نسخه خطی.

۱۲۷. النبوات. (اثبات نبوة النبی).

- به کوشش خلیل احمد ابراهیم الحاج، دار الباز للطباعة و النشر، عربستان سعودی.

- دار التراث العربی، مصر، ۱۹۷۹/۱۳۹۹.

أبوالفرج علی بن حسین بن محمد بن هندو

(۴۲۰)

۱۲۸. (ملقطات من) الرسالة المشوقة فی المدخل الى علم الفلسفة.

- به کوشش محمد تقی دانش پژوه، در مجله جاویدان خرد.

۱۲۹. الکلم الروحانية من الحكم اليونانية.

- مصطفى القبائي الدمشقي، قاهره، ۱۳۱۸.

۱۳۰. مفتاح الطب و منهاج الطلاب.

- به كوشش مهدي محقق و محمد تقی دانش پژوه، مؤسسه مطالعات اسلامي دانشگاه
مک گیل (شعبه تهران)، ۱۳۶۸ شمسی.

امام موفق بالله أبو عبدالله حسين بن اسماعيل جرجاني شجری

(۴۲۰)

۱۳۱. الاعتبار و سلوة العارفين (في الزهد).

- به كوشش عبدالسلام عباس وجيه، مؤسسه الامام زيد بن علي (ع) الثقافية، عمّان،
چاپ اول، ۱۴۲۱/۲۰۰۱، ۲ جلد.

قاضي أبو القاسم اسماعيل بن احمد بن محفوظ بستي جيلي

(۴۲۰)

۱۳۲. (البحث عن) ادلة التكفير و التفسيق.

- به كوشش حسن انصاري قمی، (در دست تحقيق).^۱

۱۳۳. كشف أسرار الباطنية و غوار مذهبهم.

- بخشی به كوشش استرن، در مقاله:

Abu'l - Qasim al-Busti and his refutation of Isma'ilism (1961), ۱۴-۳۵, reper.
in idem, *Studies in early Isma'ilism*, Jerusalem, ۱۹۸۳, ۲۹۹-۳۲۰ صص

- به كوشش حسن انصاري قمی، (در دست تحقيق).^۲

۱۳۴. المراتب (في فضائل أميرالمؤمنين علي بن أبي طالب). (مناقب أميرالمؤمنين).
(الدرجات).

- به كوشش محمدرضا انصاري قمی، در مجموعه میراث حدیث شیعه، دفتر ششم، به
كوشش مهدي مهریزی و علی صدرايي خوبی، مركز تحقیقات دارالحدیث، قم، ۱۳۸۰ شمسی.

- به كوشش يك يمینی، (در دست تحقيق).^۳

۱. معرفی شده در مقاله ابوالقاسم بستی و کتابی منسوب به ابن بطریق، حسن انصاری قمی، مجله کتاب ماه (دین)، شماره ۵۳-۵۴،
سال پنجم، شماره ۵-۶، اسفند ۱۳۸۰ و فروردین ۱۳۸۱ شمسی، ۲۰۱۲/۱۴۲۳.

۳. همان.

۱۳۵. المعتمد (فی الامامة).

- به کوشش حسن انصاری قمی، (در دست تحقیق).^۱

امام ناطق بالحق ابوطالب یحیی بن حسین حسینی دیلمی هارونی

(۳۴۰-۴۲۴)

۱۳۶. الافادة (فی تاریخ أئمة الزیدية).

- به کوشش محمد یحیی سالم عزّان، دار الحکمة الیمانیة للطباعة و النشر و التوزیع و الاعلان، صنعاء، چاپ اول، ۱۴۱۷/۱۹۹۶.

- بخشی در اخبار ائمة الزیدية، به کوشش و بلفرد مادلونگ، از سری متون و پژوهش های منتشر شده به وسیله مرکز آلمانی مطالعات شرقی در بیروت، شماره ۲۸، فرانتز اشتاینر، ویسبادن، ۱۹۸۷.

۱۳۷. التحرير فی الكشف عن نصوص الأئمة النحاریر. (فی الفقه).

- به کوشش محمد یحیی سالم عزّان، مکتبة مرکز بدر العلمی و الثقافی للطباعة و النشر و التوزیع، چاپ اول، ۱۴۱۸/۱۹۹۸، ۲ جلد.

۱۳۸. تیسیر المطالب (من أمالی الامام أبي طالب).^۲

- دار مکتبة الحیاة للطباعة و النشر، بیروت.

- به کوشش یحیی عبدالکریم فضیل، دار الیمن الکبری، صنعاء، مؤسسة الأعلمی للمطبوعات، بیروت، چاپ اول، ۱۳۹۵/۱۹۷۵.

- به کوشش عبدالله بن حمود درهم عزّی، مؤسسة الامام زید بن علی (ع) الثقافیة، عمّان، چاپ اول، ۱۴۲۲/۲۰۰۲.

- به کوشش محمد کاظم محمودی، مجمع احیاء الثقافة الاسلامیة، قم، (در دست تحقیق).

۱۳۹. الدعامة فی الامامة. (الزیدية). (نصرة مذاهب الزیدية).^۲

- به کوشش ناجی حسن، دارالکتب، قاهره.

۱. همان.
 ۲. تدوین شده به وسیله جعفر بن احمد بن عبدالسلام و روایت قاضی مسوری.
 ۳. با نام نخست از مؤلفات امام ابوطالب هارونی شمرده شده و محقق آن را با دو نام دیگر از تالیفات صاحب بن عباد دانسته و منتشر کرده است.

- المكتبة الوطنية، بغداد، ١٩٧٧.
- با نام نصره مذاهب الزيدية، به كوشش ناجي حسن، الدار المتحدة للنشر، بيروت، چاپ اول، ١٩٨١.
- با نام الزيدية، به كوشش ناجي حسن، الدار العربية للموسوعات، بيروت، چاپ اول، ١٩٨٦/١٤٠٧.
١٤٠. شرح البالغ المدرك.
- به كوشش محمد يحيى سالم عزان، مكتبة مركز بدر العلمي والثقافي للطباعة والنشر والتوزيع، صنعاء، چاپ اول، ١٩٧٧/١٤١٧.

امام احمد بن حسين بن أبي هاشم مانكديم حسيني

(٤٢٥)

١٤١. (تعليق) شرح الاصول الخمسة^١
- مطبعة الاستقلال الكبرى، قاهره، چاپ اول، ١٩٦٥/١٣٨٤.
- به كوشش عبدالكريم عثمان، مكتبة وهبة، قاهره، چاپ دوم، ١٩٨٨/١٤٠٨.
- به كوشش عبدالكريم عثمان، مكتبة وهبة، قاهره، چاپ سوم، ١٩٩٦/١٤١٧.

أبو عبد الله عز الدين محمد بن علي بن حسن علوي شجري

(٣٦٧-٣٤٥)

١٤٢. الأذان بحى على خير العمل.
- به كوشش علي بن عبدالكريم فضيل، دمشق، ١٩٧٩/١٣٩٩.
- به كوشش محمد يحيى سالم عزان، مكتبة مركز بدر العلمي والثقافي للطباعة والنشر والتوزيع، صنعاء، چاپ اول، ١٩٩٧/١٤١٨.
١٤٣. التعازي.
- به كوشش فارس حسون كريم، در مجموعه ميراث حديث شيعه، دفتر چهارم، به كوشش

١. تأليف قاضي عبدالجبار.

- مهدی مهریزی و علی صدرایی خویی، مرکز تحقیقات دار الحدیث، قم، ۱۳۷۸ شمسی.
۱۴۴. تسمیة من روى عن الامام زيد من التابعين. (اسماء الرواة التابعين عن الامام).
- به كوشش صالح عبدالله قربان، چاپ اول.^۱
۱۴۵. جامع آل محمد. (الجامع الكافي لعلوم آل محمد).
- (در دست تحقيق).^۲
۱۴۶. فضل زیارة الحسين (ع).
- به كوشش سيد احمد حسینی و سيد محمود مرعشی، مكتبة آية الله العظمی المرعشی النجفی، قم، چاپ اول، ۱۴۰۳.
۱۴۷. فضل الكوفة و فضل اهلها. ج. ۱.
- به كوشش محمد سعيد طریحی، مؤسسة اهل البيت، بیروت، ۱۴۰۱/۱۹۸۱.
۱۴۸. الفوائد المنتقاة (و الغرائب الحسان عن الشيوخ الكوفيين). (منتخب، حافظ أبوعلی محمد بن علی صوری ۳۷۶-۴۴۱).
- به كوشش عمر عبدالسلام تدمری، دار الكتاب العربي، بیروت، ۱۴۰۷/۱۹۸۷.

أبو اسماعيل إبراهيم بن ناصر بن طباطبا اصفهانی^۲

(بعد از ۴۶۱)

- ۱۴۹/۱. منتقلة الطالبين.
- به كوشش سيد مهدی خرسان، چاپ اول، ۱۳۸۸.
- ۱۴۹/۲. مهاجران آل أبوطالب.
- ترجمه فارسی منتقلة الطالبين به وسیله محمدرضا عطائی، چاپ اول، موسسه چاپ و انتشارات آستان قدس رضوی، مشهد، چاپ اول، ۱۳۷۲ شمسی.

۱. در ۶۵ صفحه چاپ شده است. اعلام المؤلفين الزيدية، ص ۹۴۶.

۲. معرفي شده در مرقاة الوصول الى علم الاصول.

۳. در خصوص زیدي بودن مؤلف، علاوه بر اعلام المؤلفين الزيدية، ص ۷۳؛ ر.ک به مقدمه محقق بر کتاب منتقلة الطالبين. کتاب.

امام مرشد بالله یحیی بن موفق بالله حسین بن اسماعیل جرجانی شجری

(۴۱۲-۴۷۹)

۱۵۰. الأمالی. (الأمالی الخمیسیة).^۱

- مطبعة المتنبي، بغداد، چاپ اول.

- مطبعة الفجالة، قاهره، چاپ اول، ۱۳۷۶، ۲ جلد در ۱ مجلد.

- عالم الكتب للطباعة و النشر و التوزيع، بیروت، چاپ سوم، ۱۹۸۳/۱۴۰۳، ۲ جلد در ۱ مجلد.

- به کوشش محمد حسن محمد حسن اسماعیل، دار الكتب العلمية، بیروت، چاپ اول، ۲۰۰۱/۱۴۲۲، ۲ جلد.

حاکم أبوسعده محسن بن محمد بن کرامه بیهقی جُشمی

(۴۱۳-۴۹۴)

۱۵۱. تحکیم العقول (فی تصحیح الاصول).

- به کوشش عبدالسلام بن عباس وجیه، مؤسسه الامام زید بن علی (ع) الثقافية، عمان، چاپ اول، ۲۰۰۱/۱۴۲۱.

۱۵۲. تنبيه الغافلین (عن فضائل الطالبین). (فضائل الطالبین).

- به کوشش محمدرضا انصاری قمی، سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، تهران، چاپ اول، ۱۳۷۸ شمسی.

- به کوشش تحسین آل شیبیب موسوی، مرکز الغدير للدراسات الاسلامیة، ۲۰۰۰/۱۴۲۰.

- به کوشش ابراهیم یحیی درسی، مرکز اهل البيت للدراسات الاسلامیة، صعده، چاپ اول، ۲۰۰۰/۱۴۲۱.

۱. تدوین و تنظیم، محیی الدین محمد بن احمد بن علی قرشی.

۱۵۳. التهذيب. (تفسير الحاكم الجشمی).

- به كوشش محمد بن قاسم هاشمی، ۸ جلد، (در دست تحقيق).

۱۵۴. جلاء الأبصار.

- بخشی در أخبار أئمة الزیدية، به كوشش ویلفرد مادلونگ، از سری متون و پژوهش های منتشر شده به وسیله مركز آلمانی مطالعات شرقی در بیروت، شماره ۲۸، فرانتز اشتاینر، ویسبادن، ۱۹۸۷.

۱۵۵. رسالة ابليس الى اخوانه المناحيس. (رسالة الشيخ أبي مرة الى اخوانه المجبرة).

- قم، ۱۴۰۶.

- مكتبة التراث الاسلامی، صعده، چاپ اول، ۱۹۹۴.

- به كوشش حسین مدرس طباطبایی، چاپ اول، ۱۴۱۴/۱۹۹۴.

- به كوشش حسین مدرس طباطبایی، دار المنتخب العربی، بیروت، چاپ اول، ۱۴۱۵/۱۹۹۵.

۱۵۶. شرح عیون المسائل.

- بخشی در فضل الاعتزال و طبقات المعتزلة، به كوشش فؤاد سید، الدار التونسية للنشر، تونس، چاپ اول، ۱۳۹۳/۱۹۷۴.

- بخشی در فضل الاعتزال و طبقات المعتزلة، به كوشش فؤاد سید، الدار التونسية للنشر، تونس، المؤسسة الوطنية للكتاب، الجزائر، چاپ دوم، ۱۴۰۶/۱۹۸۶.

- به كوشش عدنان زرزور، جلد ۱، (زیر چاپ).^۱

۱۵۷. نصيحة العامة. (الرسالة التامة في نصيحة العامة).^۲

- بخش (بیان مذاهب باطنیه در استانبول)، به كوشش محمدتقی دانش پژوه، در مجله دانشكده ادبیات دانشگاه تبریز.

۱. معرفی شده در کتاب الحاكم الجشمی و منهجه في تفسير القرآن، تألیف عدنان زرزور، مؤسسة الرسالة للطباعة والنشر، بیروت،

۲. به زبان فارسی.

مفرح بن احمد ربعی

(ق ۵)

۱۵۸. سيرة الأمیرین الجلیلین الشریفین الفاضلین (القاسم و محمد ابنی جعفر بن الامام القاسم بن علی العیانی).

- به کوشش رضوان السید و عبدالغنی محمود عبدالعاطی، با مقدمه ویلفرد مادلونگ و چهار ملحق، دارالمنتخب العربی، بیروت، چاپ اول، ۱۴۱۳/۱۹۹۳.

ابوالحسن علی بن بلال آملی

(ق ۵)

۱۵۹. تنمة المصاییح^۱.

- همراه با المصاییح فی سیرة الرسول و آل البیت، به کوشش عبدالله بن عبدالله حوثی، مؤسسه الامام زید بن علی (ع) الثقافیة، عَمَّان، چاپ اول، ۱۴۲۲/۲۰۰۲.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی